

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

رصد لایحه بودجه ۱۳۹۸
" از نگاه کارشناسان و مسئولان "
(۳)

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

الف: مسؤلان ۲

۲ - منابع در لایمه بودمه ۱۳۹۸ ۲

۱- منابع حاصل از نفت و گاز ۲

۲- درآمدهای مالیاتی ۳

۳- استقراض و برداشت از صندوق توسعه ملی ۳

۴- سایر ۴

۴ - مصارف در لایمه بودمه ۱۳۹۸ ۴

۴ - اعتبارات هزینه ای ۴

۴ -۱ حقوق و دستمزد و مستمری بازنشستگی ۴

۴ -۲ یارانه ها ۴

۵ - اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای ۵

۵ -۱ طرح های عمرانی ملی ۵

۶ -۲ طرح عمرانی استانی ۶

۶ -۳ ردیف های متفرقه ۶

۶ - اعتبارات تملک دارایی مالی ۶

۶ -۱ بازپرداخت سایر بدهی ها ۶

ب: کارشناسان ۷

بودجه در ساده‌ترین نگاه عبارت است از یک سند مالی که وضعیت منابع و مصارف دولت را طی یک سال نشان می‌دهد. اهمیت بودجه به جهت تاثیرگذاری بر عملکرد سایر بازیگران عرصه اقتصاد است به گونه‌ای که انتخاب هزینه‌ها، شیوه و محل تامین مالی آنها، چشم انداز دولت را طی یک سال برای سایر بازیگران اقتصادی روشن کرده و تصمیم‌گیری بازیگران اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در نگاهی عمیق‌تر کارکرد بودجه فراتر از یک سند حسابداری بوده و ابزار اصلی سیاست‌گذاری مالی دولت به شمار می‌آید؛ دولت در قالب سند بودجه، اقدام به سیاست‌گذاری‌های هدفمند در جهت بهبود شرایط اقتصادی کشور می‌کند. از این بعد، دولت به منظور رسیدن به اهداف کلان اقتصادی می‌تواند با توجه به ساختارهای موجود در اقتصاد و مشکلات جاری کشور به سیاست‌گذاری‌های خاص در قالب بودجه اقدام کند. بر همین اساس قاعدتاً قانون بودجه کل کشور از دو فصل منابع و مصارف تشکیل شده است اما آنچه که عملاً اتفاق می‌افتد یکسری تصمیم‌گیری‌هایی است که در قالب سیاست‌های دولت در بودجه اتخاذ می‌شود که عموماً به صورت اعداد و ارقام در بخش‌های منابع و مصارف نیست اما در کتابچه قانون بودجه هنگام ارائه به مجلس شورای اسلامی آورده می‌شود مانند بحث پرداخت یارانه‌ها که دولت هر سال تصمیم می‌گیرد یارانه‌ها قطع شود یا خیر و یا شامل چه افرادی شود اما آنچه در عمل اتفاق می‌افتد با پیش‌بینی‌های انجام شده در بودجه متفاوت است.

آنچه مسلم است تهیه پیش‌نویس لایحه بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۸ با توجه به چند عامل مهم و رویدادهای سیاسی از جمله؛ خروج آمریکا از برجام و اقدامات خصمانه این کشور برای به صفر رساندن فروش و صادرات نفت ایران با توجه به وابستگی مستقیم و غیر مستقیم منابع درآمدی دولت در بودجه به نفت، اعمال تحریم‌های شدیدتر، نوسانات نرخ ارز، پدیده قاچاق سوخت و مباحث مربوط به چند نرخ‌ی شدن بنزین و... از اهمیت زیادی برخوردار است.

لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور سه شنبه چهارم دی ماه از سوی دولت تقدیم مجلس شد و همچنین در اختیار رسانه‌ها قرار گرفت و بررسی و تصویب کلیات آن از شنبه هشتم دی ماه در مجلس شورای اسلامی آغاز خواهد شد.

در این میان، گروه اقتصاد اداره پژوهش‌های خبری معاونت سیاسی، در راستای رسالت رسانه‌ای خود تلاش دارد با رصد صحبت‌های مسئولان و کارشناسان، در قالب گزارش‌های هفتگی در دو بخش منابع و مصارف در لایحه بودجه ۱۳۹۸، مخاطبان را در جریان نقاط ضعف و قوت، تحلیل‌ها و انتقادات وارده بر بودجه ۹۸ کل کشور قرار دهد.

الف: مسؤلان

- منابع در لایحه بودجه ۱۳۹۸

۱- منابع حاصل از نفت و گاز

در خصوص درآمد حاصل از صادرات نفت با این موانع صادرات نفت میانگین ۵,۱ میلیون بشکه نفت در روز پیش بینی شده است و قیمت هر بشکه نفت ۵۴ دلار در نظر گرفته شده است. همچنین تسعیر قیمت ارز برای کالاهای اساسی ۴۲۰۰ تومان و برای بقیه کالاها ۸ هزار تومان پیش بینی شده است که متوسط ۵۵۰۰ تومان در نظر گرفته شده است. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - محمدمهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

بر اساس مصوبه دیگر کمیسیون تلفیق مقرر شد برای عرضه نفت در بورس حداقل ۲ میلیون بشکه نفت سبک، ۲ میلیون بشکه نفت سنگین و ۲ میلیون بشکه میعانات گازی ماهانه در بورس انرژی عرضه شود و در آنجا به فروش برسد. ایسنا ۹۷/۱۰/۲۴ - محمدمهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

بر اساس مصوبه مجلس در این بخش وزارت نفت مکلف است ماهانه حداقل ۲ میلیون بشکه نفت خام سبک ایران، ۲ میلیون بشکه نفت خام سنگین ایران و ۱ میلیون بشکه میعانات گازی پارس جنوبی را به صورت مداوم و منظم با امکان تسویه صد در صد ریالی در رینگ صادراتی بورس انرژی عرضه کند و گزارش عملکرد خود را هر سه ماه به کمیسیون انرژی مجلس ارسال کند. ایسنا ۹۷/۱۰/۲۴ - علی اصغر یوسف نژاد ، نایب رئیس کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۹۸

با مصوبه کمیسیون مقرر شد ۲۰ درصد از درآمدهای نفتی به صندوق توسعه ملی واریز شود و ۱۴,۵ درصد از کل صادرات نفت خام و میعانات گازی به حساب شرکت ملی نفت ایران واریز شود. همچنین ۱۴,۵ درصد از خالص صادرات گاز به حساب شرکت ملی گاز ایران واریز می شود. بر این اساس ۳ درصد از درآمدهای نفتی برای مناطق نفت خیز و محروم واریز می شود و مابقی برای تامین هزینه ها به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود. ایسنا ۹۷/۱۰/۲۴ - محمد مهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۸

۲- درآمدهای مالیاتی

از نظر میزان کسب درآمدهای دولت در حوزه درآمد مالیاتی ۱۲۶ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده است. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - محمد مهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق ایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

بررسی ها نشان می دهد درآمد مالیاتی سال آینده بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که این رقم نیز در مقایسه با سال جاری رشد بالایی نداشته است. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - صحرائی ، مدیر عامل بورس تهران

۳- استقراض و برداشت از صندوق توسعه ملی

• از درآمدهای ارزی براساس قوانین بالادستی و قانون برنامه باید مقداری به صندوق توسعه واریز شود که برای سال ۹۸، ۲۰ درصد برای صندوق توسعه ملی، ۵,۱۴ درصد برای شرکت نفت و مابقی برای کل بودجه پیش بینی شده است. بر این اساس ۶,۶ میلیارد دلار به صندوق توسعه ملی، ۸,۴ میلیارد دلار برای شرکت نفت و گاز و سهم دولت رقمی حدود ۷,۲۱ میلیارد دلار خواهد بود. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - محمد مهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

در مصوبه کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۸ مقرر شد شهرداری ها و سازمان های وابسته با تایید وزارت کشور مجاز هستند تا سقف ۸۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی با تضمین اصل و سود توسط خود شهرداری ها منتشر کنند. همچنین به دولت اجازه داده شد ۱۳۰ هزار میلیارد ریال اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید و سر رسید تا ۳ سال منتشر کند. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۶ - محمد مهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

- مصارف در لایحه بودجه ۱۳۹۸

اعتبارات هزینه ای

۱- حقوق و دستمزد و مستمری بازنشستگی

نکته قابل توجه در بودجه، تخصیص ۲۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه برای اشتغال زایی مددجویان تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی است که نشانگر رویکرد توانمندسازی اقشار ضعیف و آسیب پذیر است و می تواند به طرز قابل توجهی افزایش اشتغال را به همراه داشته باشد. روزنامه عصر اقتصاد ۹۷/۱۰/۲۵ - فاطمه ذوالقدر ، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

۲- یارانه ها

دولت در لایحه بودجه سال ۹۸، ۱۱۳ هزار میلیارد تومان از ۴۰۷ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی را به معیشت مردم اختصاص داده است البته اختصاص این میزان اعتبار با نگاه اقتصاد مقاومتی بوده است. توجه به علم و آموزش در آموزش عالی و آموزش و پرورش، توجه به محیط زیست و توجه به اعتبارات فرهنگی را از دیگر محاسن لایحه بودجه سال ۹۸ عنوان کرد. ایرنا ۹۷/۱۰/۲۴ - حسن پارسی پور ، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان شمالی

-اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای

۱- طرح های عمرانی ملی

مجموع اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای وزارت جهاد کشاورزی در لایحه پیشنهادی بودجه ۹۸ با احتساب کل ردیف های اصلی و متفرقه، سه هزار و ۸۳۳ میلیارد تومان است که رشد ۱۸.۶ درصدی را نسبت به سال ۹۷ نشان می دهد. ایرنا ۹۷/۱۰/۲۳ - حسن قاسمی ، مدیرکل دفتر برنامه و بودجه وزارت جهاد کشاورزی

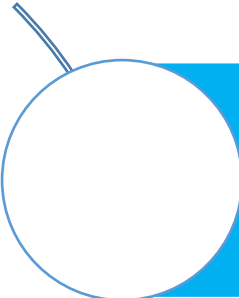
همچنین مقرر شد ۶ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی شرکت ملی نفت برای تامین قیر رایگان اختصاص یابد که در موارد هزینه ای برای شهرداری ها، بهسازی راه های روستایی و نوسازی مدارس اختصاص می یابد. ایسنا ۹۷/۱۰/۲۴ - محمدمهدی مفتاح ، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۸

در لایحه بودجه سال ۹۸ برای وزارت نیرو و واحدهای زیرمجموعه آن حدود ۱۰۶ هزار میلیارد ریال اعتبار پیش بینی شده است، برای بودجه سال آینده اعتبارات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای وزارت نیرو و دستگاه های اجرایی زیرمجموعه نسبت به قانون سال ۹۷ رشد هفت درصدی داشته و به حدود ۶ هزار و ۹۶ میلیارد تومان رسیده است. روزنامه عصر اقتصاد ۹۷/۱۰/۲۶ - محسن بختیار ، معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزیر نیرو

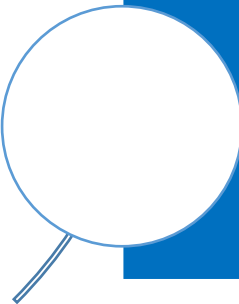
۲- طرح عمرانی استانی

در لایحه بودجه سال ۹۸، سهم اعتبار استانی برای استان ها افزایش یافته است رویکرد بر این است که از سهم اعتبارات ملی کاهش یافته و به سهم اعتبارات عمرانی استان ها افزایش یابد. بر این اساس با رویکرد تمرکز زدایی، ۱۵ درصد از اعتبارات ملی به اعتبارات استان ها سوق داده شده است. ایرنا ۹۷/۱۰/۲۴ - حسن پارسی پور، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان شمالی

۳- ردیف های متفرقه

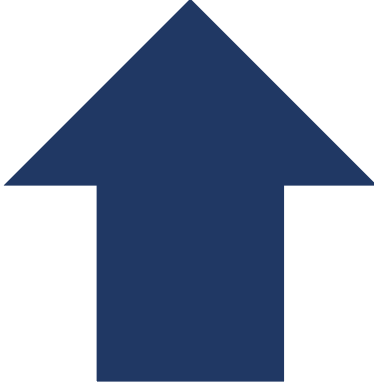
سود سهام و مالیات شرکت های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نصف نشده بلکه از رقم ۱۱ هزار و ۹۴۰ میلیارد تومان (بدون ارقام اضافه شده به بودجه بانک مرکزی) به ۱۲ هزار و ۱۴۳ میلیارد تومان افزایش یافته است. ایرنا ۹۷/۱۰/۲۳ - مژگان خانلو، سخنگوی ستاد بودجه

در لایحه بودجه به بخش خصوصی نگاه ویژه ای شده است؛ به طوری که در تبصره ۱۹ واگذاری پروژه های عمرانی به بخش خصوصی، ایجاد انگیزه و اعتمادسازی در این بخش در نظر گرفته شده که امکان افزایش مشارکت بخش خصوصی برای پروژه های نیمه تمام را خواهد داشت. روزنامه عصر اقتصاد ۹۷/۱۰/۲۵ - فاطمه ذوالقدر، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

- اعتبارات تملک دارایی مالی

۱- بازپرداخت سایر بدهی ها

در مصوبه کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸ مقرر شد تا ۲۰۰ میلیارد ریال از بدهی دولت به اشخاص حقیقی، حقوقی اعم از تعاونی یا خصوصی از محل تحویل نفت خام به این اشخاص با قیمت بورس انرژی تسویه شود. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۶ - محمدمهدی مفتاح، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کل کشور سال ۹۸

ب: کارشناسان

منابع حاصل از واگذاری دارایی های سرمایه ای در بودجه سال ۹۸، ۱۴۸ هزار میلیارد تومان است که از این میزان ۱۴۲ هزار میلیارد تومان هم درآمدهای نفتی و پنج هزار میلیارد تومان دیگر به فروش اموال و پروژه های عمرانی اختصاص یافته است. فارس ۹۷/۱۰/۲۲ - خبرگزاری فارس

بررسی ارقام نشان می دهد که بودجه شرکت ملی نفت و شرکت ملی گاز و زیرمجموعه های آنها در بودجه ۹۸ نسبت به بودجه ۹۷ رشد شدیدی داشته به طوری که بودجه شرکت ملی نفت از ۳۰۹ هزار میلیارد تومان به ۶۱۱ هزار میلیارد تومان رشد داشته و بودجه بخش گاز از ۲۲ هزار و ۶۰۸ میلیارد تومان به ۶۵ هزار و ۸۳۳ میلیارد تومان افزایش یافته است. روزنامه ابرار اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - روزنامه ابرار اقتصادی

اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای با ۶۲ هزار میلیارد تومان بازآفرینی یا نوسازی و بازسازی یکصد هزار واحد مسکونی در ۳۱ استان، ایجاد فرصت شغلی در قالب کارورزی دانش آموزان دانشگاهی و حمایت از محصولات کشاورزی استراتژیک و ده ها اقدام دیگر در بودجه ۹۸ در نظر گرفته شده که البته هر کدام از آنها منوط به تحقق درآمدها و همچنین اجرا و نظارت دولت بر اجرای آنها است. رونامه عصر اقتصادی ۹۷/۱۰/۲۴ - خسروی، کارشناس اقتصادی

براساس لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ سه طرح بهسازی، نوسازی و نگهداری خطوط راه آهن، بهسازی ناوگان راه آهن و نیز بهسازی و نوسازی ایستگاه های راه آهن به ترتیب با اعتباراتی معادل ۳۲۰۰ میلیارد تومان، ۴۳۰۰ میلیارد تومان و ۷۰۰ میلیارد تومان تا پایان سال ۱۴۰۰ خاتمه می یابد. ایسنا ۹۷/۱۰/۲۵ - گزارش ایسنا

سرجمع اعتبارات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی شامل ردیفهای: ستاد دانشگاه های علوم پزشکی دستگاههای وابسته (انتقال خون اورژانس غذا و دارو، بیمه سلامت، انسیتو پاستور، هیئت امنای ارزی و صندوق رفاه) معادل ۸۸۲.۴۰۷ میلیارد ریال است که نسبت به سال گذشته ۱۹ درصد رشد داشته است در صورت اضافه شدن منابع حاصل از بند « ب » تبصره « ۱۳ » مجموع اعتبارات وزارت بهداشت به ۸۸۴.۹۰۷ میلیارد ریال میرسد. تسنیم ۹۷/۱۰/۲۶- خبرگزاری تسنیم

